

צבא

חור האלופים

אחת מגולותיו הטיפוסיות של קציני הצבא האמריקאי — בכל אופן כפי שהוא נראה בסרטים — טמונה בעובדה שהוא רואה בנצחונות ספורטאיים את ספגת הצי לחותיו. יחסו אל חייליו הספורטאים נקבע לפי הישגיהם. לא דבר נדיר הוא למצוא בצבא האמריקאי בעלי דרוגות, שזכו בדרגותיהם רק הודות לכשרם הספורטאי. לא מעטים הם הספורטאים שנשארו בצבא הקבע כמש"ח כרת גבוהה רק כדי לייצג את יחידותיהם באיגרוף או במשחק כדור הבסיס.

בצה"ל לא הגיעו הדברים עד לידו כך. אמנם במשך השנים נוצרה מסורת של תחרות בין היחידות השונות, הבאה לידי ביטוי הן בצעדה והן בתחרויות ספורט מכל המינים, אולם התמונה המקובלת לגבי הצבא האמריקאי בשטח היא אינה יפה לצה"ל. אף על פי כן חלה תקופה האחרונה התקדמות גם בשטח זה.

קנאת פל טירון. אחת התמונות הרגיי לות במחנה הקלט: בכל פעם כאשר מובא מחזור חדש של טירונים, מחזורים קציני הספורט הפקודיים אחר הספורטאים שביניהם, מציעים תנאים, חופשות ושאר טובות הנאה תמורת הסכמת הספורטאים לעבור ליחידותיהם. כמעט כל טירון בצה"ל מקנא בחייהם של המתגייסים הספורטאים. כי הי מוכשרים שבהם, בעיקר האלופים או השח קדים עוד בחיים האזרחיים, עורבים תהליך כמעט אחיד — אימונים ראשוניים, קורס מדריכי ספורט, ושירות בתנאים המאפשרים את בילוי רוב הזמן באימונים ספורטאיים.

בהרבה מקרים מתחיל המשא ומתן עם הספורטאים עוד זמן רב לפני גיוסם. אצל קציני הספורט מצויה רשימה של ספורטאים חייבי גיוס, אליהם פונים עוד לפני שהגיעו לקלט. גם כשמסתיים המשא ומתן המוקדם, נוהגים הקצינים לשמור על הספורטאים שיש שם שחבריהם למקצוע בפקודים אחרים מדי שש עץ עליהם, נוהגים ללחץם ביום הראשון לבסיס הקלטי. אחד המקרים המפורסמים בשטח זה: בשנה שעברה הופסקו השחי יונים בראשון ושטר מבירת מכבים עתיד, לעבור מפקוד אחד למשנהו, עוד ביום גיוס סם, בעיבורו יחד עם גם את גביע מפקר חיל הים לפקודים החדש.

אמצעים אחרים בהם נוקטים קציני הספורט הפקודיים לחיזוק נבחרותיהם: התחמת חיליים ספורטאים, שמועד השחרור הם לפני מועד תחרות האליפות, לשירות קבע עד אחרי האליפות. גיוס ספורטאים המשרתים במילואים לתקופת תחרויות האליפות.

חיץ במשכורת אורח. ההפתעה האחרונה שחלה בשטח זה היתה התחמתו של כדורגל הפועל תל אביב הבלונדי, אורי שויטאק, חודשים מספר לפני מועד האליפות. הסיבה להפתעה: החיל שנאלץ להשאיר את הכדורגלן קויטאק בשירותיו הוא דוקא בעל עבר ספורטאי מוצלח בצה"ל — הנח"ל.

בשנה שעברה נחלה נבחרת הנח"ל כשי לון באליפות הכדורגל של צה"ל, למרות שבשירותיה שחקן שהקנים כמו זולר, צללה, רוזין (הפועל רמת גן) דני גולדשטיין, קויט אק, בורטוק (הפועל תל אביב) סדובסקי, בול-מן, צחובל (הפועל כפר סבא) ופדרמן ואמרי נוף מבית"ר ירושלים.

השנה היה מצב נבחרת הנח"ל גרוע עוד יותר. מן הקבוצה המפורשת של השנה שעבר רה נותרו רק דני גולדשטיין, בורטוק, וגדי עזן טיש, שבשנה שעברה היה בטוקיו עם נבחרת ישראל, לא שותף נבחרת הנח"ל. מאחר שהאליפות היתה חשובה מאוד לאנשי הנח"ל, החליטו הם לחזק את נבחרתם, החתימו כצעד ראשון את קויטאק על טופס לפיו הוא מסכים להארכת שירותו הצבאי. העובדה שקויטאק אינו חייל למעשה, עובד במשכורת על מגרש הפועל ביפו, לא הפיעה ריעה לאיש. כי גם קציני הספורט של פיקודים אחרים נקטו בצעדים דומים כדי להבטיח את הצלחתם בקבוצותיהם.

הברש הרע אינו חקא בהתמתם של חיי יום ספורטאים למספר חודשי שירות נוספים בצה"ל. גרועה מכך היתה העובדה שירותו של הספורט האזרחי בישראל חדרה גם לשירות הצבא, כי החוקים של אנשי צבא רק לצורך הופעה באליפות צה"ל, אינה יכולה להראות כתופעה ספורטאית טהורה ואסתטית.

צעד הגיוני למדי נוכח ההשקעה שמש"קיע הצבא בפיתוחו של הספורטאי. גם אנשי הצבא צבאיות מוחתמים לפרקים לשירות קבע קצור עד לסיטו טיבו להתקם.

אנשים

המשוגעת של מפא"י

את הסיפור הבא מספרים עובדי רכבת ישראל על מנהל הרכבת **מנחם סבידור**. כאשר נסע סבידור לארצות הברית, הוא נפגש עם האחראי על הרכבות בארצות הברית ששאל אותו: "תגיד לי, מה הוא אורך מסילות הברזל אצלכם בישראל?" סבידור השיב: "את האורך אינני זוכר בדיוק, אבל הרחוב הוא כמו אצלכם".

המשוגעת מקולנוע, "מוגרב"י, המשי רידה לאחרונה את מנוחתם של נואמי מפא"י, מאז הפריעה לנואמו של שר האוצר לוי **אשכול** כקולנוע, "מוגרב"י, הפכה כנראה לסיטו מפא"י. כאשר באסיפה שנערכה ה שבת בתל אביב, נשא ח"כ **יונה כפא** דברי פתיחה לנואמה של שרת החוץ **לרי דה מאיר**, שיסעה את דבריו המשוגעת בצעקות: "לא נכון, זו לא מדינה דמוקרטית". אחרי שהסדרנים נאלצו להוציאה בכח מהאולם הסבירה גולדה: "כל אחד מאי תנו שנאם בזמן האחרון פגש אשה זו. אין להתרעם עליה אלא לרחם עליה".

נפצע לפני הדשים מספר בשעת צניחה, נשי אר אלוף **מאיר עמית** רתוק למיטתו בבית החולים, שם הוא ניצל את הזמן החפשי לגידול שפם בריא. באחד הימים הופיע הרב הפיקודי לבקר את האלוף. מאיר סיפר לו שהוא צריך לעבור ניתוח והמנתח יהיה גוי. השיב לו הרב: "זה בס' דר! הרי כתוב: הקול — קול יעקב והידיים — ידי עשיו. קול יעקב — שה יהודים יתנו עצות כמה שירצו אבל שיוי המנתח יהיו ידי עשיו".

של צה"ל, הרב **שלמה גורן**, טוען כי לאחרונה השתרש נוהג ביחידות צה"ל, שם הוא נוהג לבקר בערבי שבת כדי לקדש על היין, במקום להשיב על ברכתו ב"אמן" עונים לו ב"סחטין". אחרי שהוכיח את עצמו כמומחה בפילוסופיה יהונית, בת ג"ך, ובעמידה על הראש, מנסה לאחרונה ראש הממשלה **דוד בן גוריון** לקבוע הלכה גם בשדה תולדות הציונות. כאשר שמע ביגיי שמדברים על עליה שניה ושלי שית, הוריע על פי אין הוא מקבל את החלוקה הקיימת. לדעתו זו העליות שעד קום המדינה הן בבחינת העליה הראשונה וצריך להמשיך ולמנות את העליות מאחרי הקמת המדינה.

★ ★ ★

ידיאדה בניו יורק

למרות השלג שירד בערב פורים בניו יורק וכמעט וצינן את סיכויי הצלחת חתונתו של **דידי מנוסי** עם **צידה גורדון**, גרפיקאית תל אביבית שהתגלגלה לניו יורק, הגיעו לחתונה המוני ישראלים מכל צדנות בניו יורק. מי לא היה שם? **מירום קניוק** הצעיר שהפך בעל בית קפה ועד **ליצחק שידה**, הקורא לעצמו בניו יורק מייקל שי לה, וכמוהם כל הישראלים המקוריים: ה חובבים, והכפויים ("אלה שכפו עליהם תפיד צבורי"). הזמרים, המתופפים, הרקדנים, וכמובן הסטודנטים (מלה הכוללת את רוב הנזכרים לעיל אם לדון לפי סוג הויה שעל דרכונם). למעלה משמונים איש באו לנשף ואחרו בנושף. למרבה השמחה לא שרו הפעם: הו! הו! ולא השתפכו עלי

חתן דידי וכלתו (שלישית מימין) בהגיגת הנישואין * מסכה של חתן לפורים

גיטרה. **נחמה הנדל** לא שרה סולו וציצצי **גרא**, צייר התפאורות, לא סיפר בדיחות בערבית. שירי הפלמי"ח המעטים שנשמעו השרו לבקשתה האישית של **אוהלה אר פיר** אשתו של שייקה... **גיל אדרמני**, המלחין, ניצח על המסיבה בניגנת אקורדיון והאווירה הלכה והתחממה. **הזכב כרובי** הגרפיקאי, התלבש על אחת מרקדניות להקת כרמון והסביר לה את חוקי הפרספקטיבות. **ג'וקי ארקין** שהגיע לפני יומיים מפארני, הצטייד בסודר שחור ויצא לסקור את השוק החדש. **אברהם ורוזינה ארבי**, שחקני הקאמר, אספו חומר על הקאמר. **טוביה שלונסקי**, פייטן, התעניין במחירי הדירות בישראל, ו**אריה וקסנבאום**, (בעל קפה כסית זוטא בניו יורק) צילם את החברה. אורח הכבוד היה זה שעשה קומיציזם ועולה כל שנה למצדה. בהתחשב עם חינוכם הצברי של האורחים, הם לא הזכירו לגברת מנוסי את עזונתיו הראשונים של בעלה, מלבד אולי **דוד ריבלין**, אחד ממנהלי גני צה"ל בעבר ועובד בקונסוליה הישראלית בהחה, שהעיר: "דידי מתחנך בחג הפורים, רק כדי להתחפש במסכת החתן". העיר דידי: "מילא, כל זמן שריבלין מדבר עברית ולא אידיש אפשר לסלוח לו הכל".

... מפקד חיל האויר **עזר וייצמן** סיפר לבתו סיפור חינוכי, "והילדים היו ילדים רעים מאוד". אחרי כן חזרה הבת על אותו סיפור בגיור סתה שלה: "והילדים היו ילדים רעים אז האבא שלהם מת". עזר הפסיק לספר סיפור רים.

★ ★ ★

נושא לסרט

כאשר הווננה המלחינה **נעמי שמר** להקלטת התכנית חצות וחצי שנערכה לפני

שבוע במלון אכדיה, בהשתתפות זמרי הקומי פניון זה לה שאנסון, היא ניצלה מיד את ההזדמנות, מכרה ללהקה שניים משיריה: **בגלל חסמר**, והודך ארוכה היא... **חיים טופול** הצטרף להחוג אוהדי פלדנקרייז והחל לעמוד על הראש מדי בוקר. כאשר הציעו לשחקן בצל ירוק אחר, **ברקו**, להציג סרף אליו, טען: "אני עסוק בבקרים, אני לומד עמידה על... המקח... כאשר פגש לאחרונה **דן כרמל** את הבמאי **גרשון פלדנקריין**, הוא בא אליו בטענות: "שמע, זה נכון שאתה ישבת עם זאב רבי גוף (מבקר התיאטרון של הפועל הצעיר) ודיברת איתו על תיאטרון?" פלדנקריין טען: "כן! אז מה יש לך להגיד להגנתך?" שאל דן: "ענה פלדנקריין: "הייתל שיכור".

לפני בואו של **לואי (סצ'מו) ארמסטרונג**, ניחם שחקן תיאטרון זוטא **מאיר ינאי** את האמרגן גיורא גודיק: "אני מקוה שעכשיו אתה לא מפחד, כמו לפני הופעתה של אמה סומאק, שארמסטרונג יהיה צרוד". המחזאי **יהושע (יוש) הלוי**, העוסק עתה בחיבור מחזה שנושאו לא יהיה הים, סיפר: "פעם ראתה אותי בתי בת השלוש במקלחת ואמרה: אה אבא, גם אתה ילד".

... מבקר הקולנוע של ידיעות אחרונות, **אפרים כץ**, הופתע כאשר קיבל לפני ימים מספר מכתב מאיטליה עליו הת נוססה הכתובת בנו הלשון: "לכבוד ד"ר אפרים כץ, מנהל המוזיאון בתל אביב". הש"ח לתת היתה ציירת איטלקיה ששלחה לו כמה תמונות מתערוכת ציוריה האחרונה להבעת דעה. תחילה היה אמרים סבור שמישהו חמד לו לצוין, אולם כעבור זמן קצר נזכר כי, כאשר שהה באיטליה לפני שנים מספר, ביקר בתערוכה פני אותה ציירת, הבטיח להמליץ עליה בפני מנהל המוזיאון התל אביבי. הציירת עירבבה את השמות והפכה את העתונאי למנהל המוזיאון... יצרן הסרטים **הרולד בוריס** (הנשר על נהר קווארי) **שפיגל**, שהגיע ארצה לביקור בן ארבעה ימים כדי לבקר את אמו הזקנה בחיפה, סיפר כיצד, אחרי שלפני 32 שנה היה חלוץ ומביש ביצות בארץ, הצליח להיחפר ליצרן סרטים, מן הגדולים בעולם הקולנוע. שפיגל למד לפני עלותו ארצה דרמה באוניברסיטה של וינה. כאשר הגיע לסאן פרנציסקו בשנת 1927 היתה התקופה תקופת המהפכה של הסרט המדבר, ויצרני הסרטים האמריקאים חששו כי סרטיהם לא יוכרו עוד לתפוצה באירופה. הם חיפשו אחר מומחה לדרמה אירופית שיבחר עבורם נושאים שיתאימו לקהל הצופים באירופה, כך מצאו את שפיגל שהיה עוזר למרצה באוניברסיטה, הציע לו 150 דולר לחודש במי קום המאה שקיבל והפכו אותו ליצרן סרטים. אגב, בהזדמנות ביקורו בארץ הצהיר שפיגל כי הוא ישמח לקבל רעיון על פיו אפשר יהיה להסריט סרט על ישראל. הוא סיפר כי שמע על המקרה המחריד של רצח המשפחה שבוצע על ידי **יהודה גציר**, ולדעתו זה יכול להיות נושא מתאים לעלילת סרט, אשר חלק מתהליך הפקתו יבוצע בי ארץ.

פסוקי השבוע

- **סיפמא** בשולי מסלול הצעדה: "אם תרצו אין זו אגדה, ואם תרוצו אין זו צעדה."
- **שר החינוך זלמן ארן**, בסיום ועידת מפא"י: "הרגע היפה ביותר בכל הוועידה היה כאשר שרו בסוף את התקווה."
- **ח"כ מק"י שמואל מיקוניס**, על פרשת הגיוס: "בשנת יוכל המאה לשלום-עליכם מתבקשת לפחות בדיחה יותר מוצלחת."
- **יושבי ראש ועדת החוק והבטחון של הכנסת מאיר ארנוב**, באיתו ענין: "יש לנו צבא נפלא, אפילו כשאין מצחים עליו והתגייס הוא עושה זאת לבד."
- **ח"כ הצ"כ שמחה ככה** במתחו ביקורת על קוליישראל: "כשמצטטים עתונים בקול-ישראל אז תמיד הבוקר וחירות טוענים בעוד שזכר אומר."
- **המפיק ההוליוודי סם שפיגל**, בתשובה לטענה שהשחקן אורסון חלס טוען כי הוא הבטיח לו את ביום הסרט הנשר על נהר קווארי: "כשאורסון חלס שותף קצת יותר ממה שהוא מסוגל להכיל הוא רואה הרבה באור אחר. הוא סיפר גם שהבטחתי לו את תפקיד הקולנוע הבריטי, לא אתפלא אם אשמע כי הוא מספר שהבטחתי לו גם את תפקיד הנערה היסאמית."
- **סגן אלוף רחבעם (גאנרני) זאבי**: "את כל מה שלא למדתי מהנסיון, אני לומד עכשיו מפי בני."

* מימין: אוהלה אופיר, אשתו של שייקה. משמאל לכתי: פנטומימאי ג'וקי ארקין, רוזינה ואברתם ארצי, שחקני התיאטרון הי קאמרי.